

Uzruna, atklājot desmito Saeimas un NVO forumu

Godātie klātesošie!

Pirms 10 gadiem 8. Saeima pieņēma “Deklarāciju par pilsoniskās sabiedrības attīstību Latvijā un sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām”.

Šīs deklarācijas mērķis bija – nodrošināt pilsoniskās sabiedrības attīstību Latvijā, uzlabot Saeimas un NVO sadarbību, kā arī uzsvērt NVO darbības nozīmi demokrātiskā valstī.

Deklarācija apliecināja, ka Saeima uzskata nevalstiskās organizācijas par līdzvērtīgu partneri un atzīst, ka NVO līdzdalība dod būtisku ieguldījumu likumu ierosināšanas, sagatavošanas un izvērtēšanas procesā.

Varu apliecināt, ka Deklarācijā minētais mērķis un principi, uz kuriem balstās mūsu sadarbība, ir spēkā arī šodien, kad esam sanākuši kopā uz desmito – uz jubilejas forumu.

Atskatoties uz mūsu kopīgi noietajiem 10 gadiem, ar gandarījumu var konstatēt, ka NVO skaits mūsu valstī ir ievērojami pieaudzis, pilsoniskā sabiedrība kļuvusi daudz aktīvāka, un tās ietekme kļuvusi daudz lielāka.

NVO kā veiksmīgi spēlētāji darbojas visdažādākajās jomās – NVO uzmanības lokā ir cilvēktiesību, vides aizsardzības, korupcijas un ēnu ekonomikas novēršana, drošības jautājumi, līdztiesība, tiesiskums, patērētāju interešu aizsardzības, uzņēmējdarbības regulācija.

Pētot NVO struktūru un to veidošanas mērķus Latvijā, ir secināts, ka mūsu valstī viens no spēcīgākajiem motīviem ir vēlēšanās uzlabot kādu sabiedriskās dzīves jomu. Nevalstiskās organizācijas cilvēkos atraisa vēlmi līdzdarboties, ceļ pašapziņu un veido lielāku izpratni par lēmumu pieņemšanas procesu.

Šodien nevalstiskās organizācijas ir viens no nozīmīgākajiem Saeimas sadarbības partneriem likumdošanas procesā. Un šī sadarbība ļauj likumdevējam savā darbā nodrošināt lielāku sabiedrisko labumu, lielāku atvērtību un lielāku caurskatāmību.

Tādēļ – paldies par jūsu degsmi un aizrautību, par jūsu padomu, kas mums, politiķiem, liek uz saviem lēmumiem paraudzīties plašāk un no atšķirīgiem skatpunktiem. Jūsu līdzdalība likumdošanas procesā piešķir tiesību normām lielāku legimitāti. Paldies par laiku, ko veltāt tam, lai stiprinātu valstī pilsonisko sabiedrību!

Jubilejas reizē man būtu arī daži vēlējumi.

Viens no tiem ir par savstarpējo dialogu. Nesen, sarunā ar Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvjiem, viņi stāstīja par ciešo sadarbību ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību. Par to,

kā abas organizācijas, kam ir tiesiski nostiprināta sociālekonomiskā partnerība ar valdību, mēdz gatavoties Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes sēdēm. LDDK un LABS, kas it kā pārstāv pretējas intereses – darba devējus un darba ņēmējus, ir lieliski iemācījušās savstarpēji izrunāt jautājumus, un lai arī reizēm “spalvas ejot pa gaisu”, uz padomi tās atnāk ar vētrainās diskusijās pieņemtu kompromisa lēmumu. Tā, lai tiktu ievērotas gan vienas, gan otras puses intereses.

Tas, ko es vēlētu arī daudzām nevalstiskajām organizācijām ir – sekmīgāk attīstīt dialogu arī savstarpēji, ne tikai ar valsts institūcijām. Es vēlētu, lai arī starp pašām nevalstiskajām organizācijām ir vairāk savstarpēju diskusiju un auglīgu strīdu. Lai atšķirīgie viedokļi nepāraugtu karā vai naidīgā vārdu apmaiņā, bet, iesaistot pēc iespējas plašāku cilvēku loku, tiktu rasta savstarpēja cilvēciska izpratne.

Tas, ka mums ir daudz svarīgu jautājumu, par kuriem kopīgi jādiskutē, liecina arī šodienas darba sesiju tēmas. Tie ir, piemēram, drošības jautājumi. Sakarā ar strauji mainīgo ģeopolitisko situāciju gan Eiropā, gan pasaulē un to, ka civiliedzīvotāji aizvien biežāk kļūst par mērķi dažādu draudu īstenošanai. Ir svarīgi, lai Latvijas iedzīvotāji, pilsoniskā sabiedrība būtu labāk sagatavota iespējamām provokācijām. Lai neraugoties uz šiem draudiem, mēs varētu reaģēt, ievērojot tiesisko regulējumu un demokrātijas principus. Nevalstiskās organizācijas šajā jomā var sniegt milzīgu ieguldījumu.

Tie ir labas pārvaldības jautājumi. Laba pārvaldība ir publiskās pārvaldes un sabiedrības sadarbības pamats. Šajā sakarā esam nolēmuši kopīgi pārrunāt, kā nonākt pie lobēšanas regulējuma. Jo ir pēdējais laiks vienoties par to, ka lobēšana var būt likumīga sabiedrības interešu pārstāvība, ne tikai negatīvā nozīmē lietots vārds, kas apzīmē kādas slepenas, nevēlamas darbības. Labas pārvaldības principa neievērošana rada korupcijas riskus un kropļo demokrātisko sabiedrību.

Šodien mēs vēlamies runāt arī par jaunatnes problēmām un izglītības nākotni Latvijā. Jo tieši nevalstiskās organizācijas varētu tikt iesaistītas izglītības kvalitātes uzlabošanā. Jauniešiem ir jābūt iespējai kļūt par pilsoniski aktīviem iedzīvotājiem jau skolas laikā. Novēlu, lai šajā tēmā rodas vērtīgas idejas!

Tāpat mums šodien jāieziņē perspektīva nākamajiem desmit sadarbības gadiem. Foruma noslēgumā esam plānojuši runāt par to, kā visiem līdzdarboties tādas valsts veidošanai, kā tas definēts Satversmē. Kā pilnveidot NVO un valsts sadarbības mehānismu, kā veicināt sabiedrības saliedētību. Kā veidot un attīstīt Latvijas sabiedrības redzējumu gan lielajiem nākotnes izaicinājumiem Latvijā, Eiropā un pasaulē.

Vēlu idejām bagātu un konstruktīvu dienu!